

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetők és hirdetői díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethetnek: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben. Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-torontozsa szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorát 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstien és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstien és Vogler Urutca 13. Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyitlér sora 20 kr.

A pénzügyi helyzetről így ír a „Pesti Napló.”

Ugy hazai, mint különösen bécsi lapokban csaknem napról napra találkozunk közleményekkel, melyek Magyarország pénzügyi helyzetét különösen szeretik a kétségbeeséshez közelállónak nemcsak tekinteni, hanem szándékosan és ríktó színekkel festeni is. Ha bécsi lapok ezzel az állam hiteltét e nehéz időben rongálni törekednek: azt értjük, a jó szövetségi viszonyról fogva fölük már meg is szoktuk, hanem hogy magyar lapnak mi célja lehet ezzel, az csakugyan talány előttünk.

Mi sem hunyuk be szemünket, s mi sem nézünk könnyelműen a közel jövő elé, sőt mi is föltette komolyan tartjuk a helyzetet, de azért azt egyáltalán nem ismerhetjük el oly aggasztónak, mely az említett lapok sötét színezését igazolná.

A folyó kiadásoknak minden esetre nevezetesen részét teszik azon építkezések és befektetések, melyek a közmunka és közlekedésügyi minisztérium által hasonlíthatatlanul nagyobb mérvben folytattnak, mint a múlt évben történt.

Az erre szükséges költségek azonban teljesen biztosítva, s alig vélünk csalódnai, ha azt mondjuk, hogy általában az extraordinariumban az előirányzott hiánytalanul tudhatatni nem fog.

Az állam rendes folyó bevételei — nem jelentékeny ugyan, de valamivel mégis alatta maradtak eddig — a múlt évi haon idő alatti rendes folyó bevételeknek, de a kormány szigorú takarékosága folytán a folyó rendes kiadások alászorítása is sikerült annyira, hogy a bevételek és kiadások közti arány ma sokkal kedvezőbb, mint a múlt évben ilyenkor vala. Ezen kívül, a mint értesülünk, még jelentékenyebb megtakarításokra is van kilátás, melyre csak azon egy példát hozzuk fel, hogy a kormány a közigazgatás kezelő szakának közvetlen szükségletén kívül üresen hagy különösen a fogalmazói szakban minden állományt, melynek betöltése egyáltalán nem égető szükség.

Az aratási viszonyok felette kedvezőtleneke ugyan, hanem a burgonya és tengeri termés eredménye még biztosan belátható nem lévén, a lehető legrosszabb esetben is alig 7—8 vármegye lesz olyan, hol egészben vagy részben a nép bizonyos osztályát esetleg segíyezni kellend. Az előintézkedések erre nézve is megkezdődtek, a tényleges fogantatás azonban a tél beállta előtt szükségesnek nem mutatkozik.

Mindent összevéve biztossággal állítható, hogy a folyó év pénzügyi eredménye az előirányoztnál kedvezőtlenebb lenni nem fog, s hogy a jövő évre való kombinációk ma még mindenestre koraiak. A mi a kölcsönök feletti üres találgatásokat illetik, mindenki a ki komolyan gondolkodik, felteheti, hogy a kormány ez idő szerint sem valami óriási kölcsönművelten nem törheti fejét, sem összetett kézzel nem várhatja be, dum deluat amnis. Egyébiránt a kormány helyesen tenné, ha a folytonos vészárma ellenében valami biztos tájékoztatást nyújtana a közönségnek.

Szerbia és Magyarország.

A „Kölnische Zeitung”-nak a következőket írják Pestről: „A keleti népeknél szokásos rögtöni érület-változás bekövetkezett ez uttal a szerbeknél is Belgrádban. Azon fogadtatás, melyben Milán fejedelem Bécsben részesült, a szerbek között nagy lelkesedést idézett elő, s a lapok egyhangulag azt jelentik, hogy a szerbeknél Ferencz József ép oly nagy kegyre talált, mint maga Magyarország. A fejedelem fogadtatásáról szóló s a hivatalos lapban megjelent sürgöny, valamint a fejedelem következő magán sürgönye: „Mi a fogadtatás által el vagyunk ragadtatva, Szerbia politikai és műveltebb köreiben nagy örömmel fogadtattak. „Vidov-Dán” egy vezérezéskében az Obrenovitsok nagy nemzeti politikájának föltámasztását üdvözlöi. „Szerbia dynastiája mindig nemzeti politikát követett, a nélkül, hogy a forradalommal egy kézre játszott volna. Nem volt a dynastiának soha célja az, hogy uralmát a Dunán és Tiszán túl lakó szerbekre is kiterjessze. Az első Obrenovits Ausztria barátságát mellőzhetlenül szükségesnek tartotta Szerbia felvirágzására nézve. Fia Mihály gyakran kijelentette, hogy a Balkán félszigeten a nemzeti eszme csak Szerbia és Ausztria-

Magyarország egyetértésével juthat érvényre. Magyarországnak nincs más keresnie Szerbiának.

A kormányzás három évig hű maradt e politikához; a negyedik esztendőben más irányt kezdett követni, melynek eredményei épen nem voltak örövendesek Szerbiára nézve. Milán fejedelem kisegítette e politikát a zsákutcából, midőn trónraléptekor kijelentette, hogy atyjának és nagyatyjának politikáját szándékozik követni.

Milán fejedelemnek ezen elhatározása két levél által Ferencz József ő felsége tudomására jutott. Risztics erre Bécsbe utazott, hol egy Milán által sajátkezüleg irt levelet adott át Andrássy grófnak, hogy így minden kötelet eloszlasson a fejedelem által követett politika őszintesége iránt. Ezzel egyidejűleg határozottat őt Milán bécsi utazása, mely két irányban volt hivatva a két állam közti barátságos vonalmat bebizonyítani.

Maga ezen utazás mindenképp találó felelet azon szerbek tanácsaira, kik minden áron viszsza akarták tartani Milán fejedelmet a bécsi utazástól, sőt ily irányú elhatározását erőszakkal akarták tőle kicsikarni.

Másod sorban azt jelenti ezen utazás, hogy Andrássy is szívesen látja Szerbia közeledését. Milán bécsi tartózkodása bizonyára meg fogja erősíteni az új irányú politikát. Pesten feltűnt, hogy a török követ nem hivatott meg az ünnepélyre, mely Milán tiszteletére Bécsben rendeztetett. Andrássy Gyula gr. úgy látszik, nem csinál titkot abból, hogy meggyőződése szerint sok tekintetben a Dunafejedelemségek részén van az igazság; a mi pedig a portát illeti, annak körlevele az európai hatalmakhoz aligha fogja a kívánt eredményt előidézni. E körlevélben tudvalevőleg azon panaszkodik a porta, hogy Szerbia idegen hatalmakkal egyezményeket köt, a mi a párisi szerződésbe ütközik, melynek értelmében egyedül a portának van joga a Dunafejedelemségek nevében alkudozni.

Ennek ellenében Andrássy gr. azt hiszi, hogy a párisi szerződés a Dunafejedelemségek jogait korlátozza, amennyiben egyenesen a Dunafejedelemségek önkormányzati jogába ütköznek, ha Szerbia és az osztrák-monarchia közötti jó viszonyt Andrássy Gyula grófnak e felfogása, melyet illetékes körben már jelzett is, bizonyára még jobban megfogja erősíteni. Ez által megnehezítették Miletics agitatója a magyar-szerbek között is. Az omladina hatalma Szerbiában ugyan alászállott, a mit az erélyes politikusok örömmel üdvözölnek, de a mi a „Zastava”-t dühre ingerli. A viszonyok eme változása Szerbiában a szerb kormányhivatalok reorganisatióját fogja előidézni, minek következtében Miletics párthívei alkalmassá válnak minden el fognak bucsuzhatni állomásaikról.

Lamarmora leleplezései az 1866-i háborúhoz.

I. Gr. Lamarmora, volt olasz miniszterelnök, hadügyér és főhadvezér, katona és diplomata egy munkát adott ki az 1866-i háborúról, mely Európaszerte nagy feltűnést okozott. Kötelességünk azt olvasóinkkal ismertetni.

A mű első kötetének első fejezetét, mely nem oly közérdeklő, az osztrák-magyar monarchiát, itt bizvást mellőzhetjük. Annál érdekesebb már az olaszok művének második fejezete, mely már Velence és a volt olasz tartományok átadásáról szól, s a melyben Lamarmora tiltakozik azon vád ellen, mintha 1864-ik évi nov. havában tartott beszéde alkalmával a beszéd végfordulatával fenyegetést intézett volna Ausztria ellen. Ő akkor — így szól — ezt mondá: „Ha alkalmam nyílt volna az osztrák császárral értekezni, kifejtettem volna neki azon okokat, melyeknél fogva Olaszország és Ausztria közös érdekében állt, és melyek a fejedelemet rá is bírta volna arra, hogy Velence Olaszországnak átengedessék.” A mivel csak azt akarta mondani, hogy meggondolandó volt Ausztriára nézve, miszerint, ha a közte és Poroszország között egyenlenség támad, Olaszország egyik vagy másik úton Velence birtokába iparkodott volna jutni, s hogy Ausztria Velence nélkül sokkal erősebb lett volna.

A harmadik fejezet az 1865-n Velence átengedése iránt folytatott alkudozásokra vonatkozik csupán. Lamarmora egy darabig azzal kecsegtette

magát, hogy a bécsi kormányt pénzbeli kárpótlás által fogja e lépésre bírhatni, és azon körülményt hogy — Nigra biztosításai szerint — Párisban a gasteini szerződést alacsony népuszora praecedensének tekintették, fölhasználta arra, hogy ajánlatát megtegye. Ezek átszolgáltatásával egy M. . . gróft bizott meg. Minthogy a conténak nem adhatt külön hitelesítő levelet, fölkerlte, hogy maga ossza a kérdésben levő ügyet Bécsben több külön kérdésre, melyek e három szempont körül forognak: pénzügy, politika-közigazgatás és nemzetközi jog. A kérdőpontok mindegyike mellé Lamarmora rövid és döntő választ adott. Ezen bizalmas magatartási szabályokkal és egy levéllel ellátva gróf M. . . október 10-ke körül Bécsbe utazott. Itt egész terjedelmében — így szól Lamarmora — közlöm a sajátkezüleg irt levelet, valamint a kérdésekre adott feleleteket is, melyek instrukció gyanánt szolgáltak. Röviden jelenthetem, hogy e küldetésnek célja volt: utolsó kísérletet tenni Ausztriától békés úton elnyerni azon olasz tartományokat, melyek osztrák uralom alatt voltak. És itt megjegyzem, hogy olasz tartományok alatt Velencén kívül Tirolnak valóban olasz részét is kívántam érteni. Triesztre soha se gondoltam sem akkor, sem később, mert, ha megengedem is, hogy Trieszt nyelvére és szokásaira nézve inkább olasz, mint német, de e város érdekei teljesen Németországhoz csatlóljak. Azon kívül e város szláv és német lakossága által van körülveve, melynek más közös érdeke nincs az olaszokkal, mint az, mi a kereskedelmet illeti, s ezt úgy az egyik, mint a másik rész élénke kívánja, anélkül, hogy összehangolatlanság az érdekek, melyek elválasztják őket egymástól. Ha Trieszt történetesen Olaszország birtokába jutna, ez a legtöbb nehézséget és legnagyobb veszélyt okozná az olasz királyságnak.

Az itt említett kérdőpontra adott válaszokból kitűnik, hogy Olaszország az osztrák államadósságból 500 milliót magára akart vállalni, s azonkívül 500 milliót kárpótlás fejében fizetni, vagyis hajlandó volt egész Velenceért 1000 milliót adni Ausztriának. Ezérian minden ingatlant vagyon Olaszországnak engedett volna át. Az olasz kormány egyszersmind kilátásba helyezte egy a legnagyobb kedvezményekben részesülő népekhez hasonló kereskedelmi s hajózási szerződés megkötését Ausztriával. Lamarmora Olaszország igazi határának az Isonzo folyót jelöli meg, és Dél-Tirolra vonatkozólag azt tartá, hogy mivel ez az német szövetséghez tartozik, és így egyelőre át nem engedhető, titkos külön szerződés által kellett volna átengedését megkönyvitni. A vaskorona és az azzal való lovagrend kedvező alkalmattal, például a két uralkodóház közt való házasságnál lett volna visszaadandó.

Lamarmora a negyedik fejezetben Olaszország helyzetét tárgyalja az 1866. év elején. Konstatálja ebben a pártok egyenlenségét. Maga az akkor előterbe lépő Lamarmora-miniszterium váro politikát folytatott, és a premier magatartása némi magyarázatul fölemlíti, hogy Franciaország nem kívánta előbb a velencei kérdés megoldását, mielőtt a római nem hoznák tisztába.

Az ötödik fejezet Govone olasz tábornok porosz küldetését tárgyalja a berlini udvarnál. E küldetés a porosz kormány meghívására történt. Egy véd- és támadó szövetség eszméje Lamarmora szerint már az év márciusának elején lengett a két állam előtt, de hosszú értekezletek voltak szükségesek Bismarck közt egyrészt, s másrészt Govone és a berlini olasz követ Barral közt, míg a felek eredményhez jutottak. Addig sokféle kombinációt hánytak meg. Így Govone egy Berlinből, 1866. márcz 14-ről keltezt táviratában Bismarck azon újabb tervét közli Lamarmorával, hogy előbb a német parlament fogja fölírni, és ezáltal a „parlamenttel” oly összeütközés támadna, mely Poroszországot ellentétbe állítaná Ausztriával, és akkor Poroszország el lesz határozva a háboru megkezdésére, mely háboru ellen Európának nem lesz kifogása, minthogy nagy és nemzeti kérdéseket fog megoldani.

Következik több távirat Govonétól és Barraltól. Az egyikben konstatálva van a „porosz királynak azon állítása, hogy Olaszországnak kell Ausztria megtámadásánál az iniciatívát megadni.”

A hatodik fejezetben hirtelen fordulat jelöltetik. Barral márcz. 21-én táviratot küld Lamarmo-

ranak, melyben tudatja, hogy Ausztria készülődése a helyzetet nagyon megváltoztatták, és a háboru napról-napra nő. Bismarck mindenképp kölcsönös szerződés kötését követelte, s Barral mellette állt e tekintetben azon esetre, ha e szerződés kötése két havi határidő adatnék úgy, hogy Poroszországnak alkalma nyíljon tisztességes „casus belli” föltalálására.

Lamarmora e nézetben szintén osztozott csak, hogy ő Poroszországtól mindenképp valami „írásbeli”-t kért. Egy időig ismét folytak az alkudozások, majd meg szűntek állt be, melyek okául Bismarck gyengélkedését találjuk említve, végre márcz. 27-én volt Barral abban a helyzetben, hogy egy három hónapra szóló véd és támadó szövetségi szerződés szövegét megtávirhatta.

A következő fejezet ismeretes dolgokat tár föl. Még mindig bizonytalanság, habozás uralkodott a döntő körökben, leginkább még Lamarmora fejében. Nigra azzal a tervvel lépett föl, hogy Ausztriának Velenceért cserében a Dunafejedelemségeket ajánlja. Napoleon császár mosolyog e vérmes illúziókhoz. „Ausztria — ugymond — ezt tapasztalatból tudja, csak háboru által kényszerítve fog Velenczéről lemondani.” Ekkor „a császár szavainak benyomása alatt” lépett föl Nigra először azon tanácsosai, hogy Magyarország föllázíttassék, „a mi sajátos módon ugyanakkor Berlinből is tanácsoltatott.”

S itt érkezünk azon ponthoz, mely reánk magyarokra nézve Lamarmora egész művében a legérdekesebb. Lászik az itt következő lapokból, mily sokszor volt nemzetünk a faiseurök számításában, s minden egyes sor kétszeres érdekel bir itt. Atyunk ezért azon fejezetben, mely a haditerv megállapítására vonatkozik. Lamarmora panasza, hogy a poroszok polgári embert (Bernhardi udvari historiográfust) küldtek e célból Florenzbe, s nem tábornokot, s egyenesen oda érkezünk, hol Lamarmora nézetei már összeütközni kezdenek az udvari historiográfus nézeteivel. Lamarmora ugyanis, mint tapasztalt, büszke hadvezér, nagyon zokon vette, hogy Bernhardi, egy titkos történetíró és polgári ember közölte vele Bismarck hadi tervét. E terv pedig Olaszországra nézve abban állott, hogy az olasz hadsereg az adriai tengerpart hosszában operáljon és Magyarországot föllátsa. „Berlinben” — ugymond Lamarmora — „tehát tetszésére talált az olasz forradalmi emberek és magyar kivándorlottak által javaslatba hozott terv, mely szerint Magyarország föllátsított, és minden osztrák szolgálatban levő magyar ezred hűtlenségre csábítottat volna.” Lamarmorának már akkor sem tetszett ez a terv, mert véleménye szerint a „magyar kivándorlottaknak nem volt tekintélyük hazájukban.”

Közlemények a magy. kir. honvédelmi miniszterium működéséről 1867—1872.

A miniszter megbízásából hivatalos adatok alapján írta Asbóth János, magy. kir. honvédelmi miniszteri titkár.

Hetedik szakasz:

A m. kir. honvédségi Ludovica-akadémia.

XXIX. A Ludovica-akadémia.

A hallgatók elhelyezése s eltartása. A tisztképző tanfolyam hallgatói az akadémia épületében helyeztetnek el, s rendfokozatuk szerinti eltartásban részesülnek; szolgálati viszonyaikra s illetékeik élvezetére nézve, mint az intézet állományába állandóan tartozók tekintendők.

A hadapródok rendes illetékeiken felül naponta 25 kr. pótdíjban részesülendnek, melynek egy része a közétkezés javára fordítatik.

Tan- és rajzszerkekkel ezen hallgatók a kincstár részéről és annak költségén láttatnak el.

A felsőbb tiszt tanfolyam hallgatóira nézve a helyi viszonyoktól föltételeztetik, vajon azok részben legalább az akadémia épületében lesznek-e elhelyezhetők; mindenesetre kötelesek azonban rendszerint az akadémia épületében étkezni, mely célból a hallgatók fizetése 10%-nak erejéig engedélyezett közétkezési pótdíj az egyeseknek ki nem fizetett, hanem egészben használtatik fel.

A tiszt hallgatók ezenfelül a tan- s rajzszerkek beszerzésére havonként 6 frt. pótdíjban részesülnek.

Az előadás s gyakorlati órák bevégezte után illetőleg az időbeosztás szerint erre kitűzött időben a hadapródok is szabadon kijárhatnak, kikre nézve egybíránt az igazgatónak áll jogában szintugy az órákat általában meghatározni, melyben az illetőknek ismét otthon kell lenniök, valamint egyesekre nézve, kiknek előmenetele vagy magukvisolete ki nem elégítő, a szabad kijárást illetőleg korlátozást elrendelni.

Megbetegedés esetében a tiszték szintugy, mint a hadapródok, a honvédség e tárgy szabályai értelmében részesítetnek ápolásban; gyengédek számára külön helyiség leend az intézetben berendezve.

A tanári bizottság. Az igazgató mindazon ügyeket, melyek az intézet tanrendjének és házszabályainak megállapítására, rendszerének netán szükségessé válható megváltoztatására, az időbeosztás s az oktatás czéljából szükségelt beszerzések meghatározására, az egyes tantárgyaknak az intézet czéljának lehetőleg összhangzatos előadására, a hallgatók netán szükségessé vált komolyabb megintésére s esetleg elbocsáttatására vonatkoznak, a tanári bizottság által tárgyalatja, s az ily ügyekben teendő felterjesztésekhez a tanári bizottság jegyzőkönyvének kivonatát mellékl.

A tanári bizottság az igazgató elnökle alatt a következő állandó tagokból áll: az aligazgatóból, a tanári testület 6 rangidősb szadosából s gazdasági vagy a költségvetéssel összefüggésben levő ügyekben a gazdából; a tanárok egyesek akadályoztatása esetében a rangban következők által helyettesítendők.

Azon esetben, ha oly tanár ügye tárgyalatnék, a ki nem bizottsági tag, a bizottságba ez is berendelő, az igazgató szabadságában állván az ügy érdemzése szerint a bizottsághoz esetleg a hadbíró vagy orvost is meghívni.

A tanári bizottság feladata: esetleg az egyes hallgatók tehetségei, képessége s magaviselete fölött véleményt nyilvánítani, s a hallgatók kilépte előtt a végvizsgát megtartó bizottságnak a szükséges adatokat átszolgáltatni arra nézve, hogy minden egyes hallgató ne csak a végvizsga eredménye szerint, de az intézetben teljesített munkálatainak s tanusított képességeinek lehető figyelembevételével minősíthetessék s osztályozathassék.

A tanári bizottság feladata, ennek folytán mindazon jegyeket és jelzéseket folyvást nyilvántartani, melyeket a hallgatók a belépti elővizsgálatól egész a végvizsga letételének idejéig az egyes tanárok kiérdemeltek.

A vizsgabizottságnak a végvizsga alkalmával valamennyi hallgatóra nézve bemutatandó összes eredmény bizottságilag állítatik egybe.

Azon hallgatók, kik a tanfolyam parancsnoka, vagy az igazgató részéről történt megintések dacára szorgalmuk vagy magaviseletük tekintetében kifogás alá esnek, a tanári bizottság elébe idézendők, javulásra felszólítandó, és egytalan komolyan figyelmeztetendők, hogy azon esetben, ha még egyszer kifogás alá esnének, az akademiából elbocsáttatásuk fog javasoltatni.

Hallgatók, kik oly botrányt követtek el, hogy a szolgálattal érdemében az akademiából leendő azonnali eltávolításuk kívánatos; továbbá olyanok, kikre nézve legalább is 3 hó letelte után bebizonyul, hogy az előadásokat előképzettségük ki nem elégítő volta s tehetségeik gyengesége folytán minden szorgalmuk dacára sem képesek eredményre hallgatni, az igazgató által, a tanári bizottság határozata alapján, előleges megintés nélkül is javaslatba hozhatnák a honvédelmi ministeriumnál arra, hogy illető csapatukhoz kirendeltessenek.

Végvizsgák. A végvizsgák külön bizottság előtt teendők le, melyek tagjai a honvédség előléptetési szabályzata foganatosítási szabályainak 4. és 14. §-ai értelmében a következők: egy kerületi parancsnok mint elnök, a Ludovica-akadémia igazgatója, két dandárparancsnok s az egyes szakmákból az akadémia illető tanárai.

A kerületi parancsnokot s a dandárparancsnokokat — és pedig rendszeren egy évre — a főparancsnok jelöli ki.

E vizsgánál, a mennyiben a helyiség engedi, honvédségbeli hallgatók is lehetnek jelen, a miért is a vizsga napjai eleve közzéteendők.

A vizsga élő szóval, s ezenfelül a harcászati köréből választott, vagy a vezérkari szolgálatra vonatkozó valamely feladatnak írásbeli kidolgozása által történik.

A szóbeli vizsga megtartása czéljából az illető tanár által minden tantárgy kérdésekre osztatik s ezek egyenként papíradarabokra íratnak, melyekből a hallgató a vizsgabizottság elnökének határozata szerint egyet vagy többet is huz, s a kérdésekre megfelel.

A vizsgabizottság tagjainak szabadságban áll egybíránt az előadás végével a hallgató ítélt tehetségéről, s felfogásáról s képességéről egyes kérdések által meggyőződni.

Az írásbeli dolgozatot az illetők külön teremben, egy bizottsági tag s egy tanár jelenlétében készítik el, kik is a dolgozatokat átvevén, nemcsak láttatmozzák, de az időtartamot is reájuk jegyzik, mely azok kidolgozására fordított.

A vizsgabizottság külön jegyzőkönyvet vezet, melyben nemcsak a végvizsgánál minden egyes

kérdésre nézve mutatkozó eredmény, de a tanári bizottságnak a Ludovica-akadémia igazgatója által előmutatott s eredetiben a jegyzőkönyvhöz melléklendő adatai alapján az is előtűntetendő, hogy az illető az intézetbeli kiképzétek, s dolgozatainak összes eredményéhez képest véglegesen hogyan jelezte.

Jelzésre „jeles“, „jó“ és „ki nem elégítő“ használandó.

Ezenfelül minden hallgatóról külön rovat viendő, melyben annak egyénisége, tekintettel szellemi tehetségeire, felfogására, szorgalmára és alkalmazhatóságára, lehetőleg jellemző kifejezésekkel megismertetendő s a felsőbb tiszti tanfolyam hallgatóira nézve megjelölendő a szolgálat azon ága, melyben az illető különösen kitűnő alkalmazhatóság reményére jogosít.

Gazdálkodási ügyvitel. Az intézet gazdaság kezelését a gazda intézi, kinek a mellékelt táblázatban kimutatott segédtisztviselők és szolgák által rendelkezésére.

A gazda e kezelést mint felelős számadó vezető s hivatalos eljárásában csak az igazgatóság-nak van alárendelve.

A gazda feladatát képezi:

a) az intézeti épület külső és belső alkatrészeinek s területének jó karban és tisztán tartása iránti gondoskodás;

b) a felszerelési, élelmezési s elhelyezési ügy, s erre vonatkozó mindennemű beszerzések s beszámolások.

Ezeknél fogva:

Az intézetnek havonként megfelelő költségkiszlet utalványoztatik, mely az illetékek s folyó szükségletek fedezésére szolgál; nagyobbbszerű beszerzések iránt az igazgatóság részéről a ministeriumhoz külön jelentések teendők.

Az igazgatók, tanárok, tisztviselők, szolgák, tanonczok és melléksülógálatra vezényelt legénység mindennemű illetékei s egyéb költségek a zászlóalj részére fennálló általános kezelési utasításban szabályzott eljárás szerint, a havonként ki egészítendő költségkiszletből fedezendők.

E végre az igazgató vagy aligazgató elnöklete alatt egy rangidősb tanárból és az intézeti számvevőből álló kezelő bizottság rendszeresítettik, mely az említett szabály értelmében minden egyes kifizetést érvényesít és utalványoz, a pénztári bizottságot pedig a gazda (mint pénztárnok és naplóvezető) egy tanár ellenzárata mellett képezi, kit a pénztár második kulcsának gondviselése megillet.

A pénztári bizottság eljárására nézve a „Rendeleték Tárá“-ban foglalt pénztári utasítás irányadó.

Az egyéni illetékek számlakönyvét s az összes kiadások főkönyvét, valamint a felszerelések s mindennemű anyagszerekről való leltárt a számvevő vezeti.

A kezelő-bizottság a pesti hadbizottságnak számol, melyhez pénztári naplót és pénzzükségleti kimutatásait havonként beküldi, leltárát pedig minden félévben lezárva bemutatja.

Az irodaszküszkeletek, taneszközök, fűtő, világító s egyéb anyagok és tárgyak beszerzéséről s illetékek kiadásáról, valamint a házi közétkezésről a gazda gondoskodik, s ebben a számvevő segéd-ként áll rendelkezésére.

A házfelügyelő az épületnek s helyiségeinek tisztántartását, világítását és fűtését, a hadapródok ruhatisztítását s a fehérneműek mosatását, s minden egyéb háztartási teendőket a gazda felügyelete alatt kellő számú szolgaszemélyzettel eszközli.

A gazda feladata általában, hogy, az alárendelt hivatalnokai és szolgálati személyzet között a munkafelosztást a szolgálat lehető előnyére intézze és fenntartsa.

A hivatalnokai és szolgai személyzet illetékei következőleg állapítottak meg:

1 gazda, évi 1000 frt fizetéssel és ingyen lakással.

1 számvevő, évi 800 frt fizetéssel és ingyen lakással.

2 számvevősegéd, évi 700 és 600 frt fizetéssel és ingyen lakással.

2 irnok, 500 frt évi fizetéssel és ingyen lakással.

1 házfelügyelő, 600 frt évi fizetéssel és ingyen lakással.

1 könyvmódász, 500 frt évi fizetéssel és 100 frt lakbérrel.

1 könyvmódász-segéd 400 frt évi fizetéssel és 100 frt lakbérrel.

1 kitesz, ki esetenként kötetendő külön szerződés alapján fogadtatik fel.

1 kapus, évi 400 frt évi fizetéssel és ingyen lakással.

1 ajtónálló, évi 400 frt fizetéssel és ingyen lakással.

4 hivatalszolga, 350 frt fizetéssel és ingyen lakással.

10 teremszolga, évi 350 ft fizetéssel és ingyen lakással.

5 házi szolga, 300 frt évi fizetéssel és ingyen lakással.

A mennyiben a számsegédek és irnokok részére az intézetben lakás nem telnék, az előbbieknak 200 forint, az utóbbiaknak 150 forint évilakbér jár.

A szolgai személyzet, a mennyiben lehetséges, az intézetben lakást kap; ellenkező esetben a szolgák részére évi 80 forint lakbér állapított meg.

Az összes szolgai személyzet kincstári ruhatartásban részesül.

Az intézetben ingyen lakást élvező hivatalnokok és szolgák szabad fűtést és világítást nyernek, minélfogva ezen kedvezményben mintegy előléptetként mindig a szolgálatban idősebbek részesítendők.

Az igazgató évi jelentése. Az igazgató az akadémia állásáról s a hallgatók előmeneteléről, a tanári bizottság idevonatkozó jegyzőkönyvének csatolása mellett, minden tanév végével jelentést terjeszt elő, mely a honvédelmi miniszter által az országgyűlésnek bemutatandó évi jelentésnek szolgál alapjául.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, sept. 16.

— **Hátralékban levő t. előfizetőinket** kérjük, méltóztassanak az illető összegeket hozzánk mihamarább beküldeni.

A „Kol. közl.“ szerkesztőisége.

— **Király Ő Felsége a pettauai táborban.** A pettauitábor Ő felsége szeptember 5-én látogatta meg. Leirhatlan volt a lelkesedés, melylyel fogadtatott. Midőn kíséretével az előőrök láttávolába jutott, a főőröseknek megszólalt a zene. A katonák tábori öltözékben a tábor szélén állottak fel hosszában. Ő felsége lassan végig lovagolt az így képzett vonalon, mialatt a katonák lelkesült „hurrah“-t hangoztattak. Az egyik osztálytól a másikig a tisztek a felség kíséretébe gyűltek. Midőn a menet a tábor végére jutott, a Lipót főherceg ezred karmestere, a legénység által ostromolva „koló“-t kezd játszani, mire a legénység elkezdett táncolni. Ő felsége jó kedvvel nézte a festői jelenetet, melyet a tánczók s nézők csoportja feltűntetett. Midőn a zene elnémult, megindult a menet vissza Turnichba, hol Ő felsége szállva volt. A katonaság, dacára a később beállott rossz időnek, késő estig mulatott. Másnap tartatott a nagy katonai gyakorlat. Kevéssel hat óra előtt indult meg a tábor katonasága két hadi dandárba osztva. A gyakorló ténen megkezdett ezután a hadművel, mely azonban nem fejeztethetett be teljesen, miután Ő felsége elutazása délután 2 órára volt elhatározva. Ő felsége kíséretével együtt tizenegy órakor hagyta el a csapatokat, s vissza tért Turnichba, hol 12 órakor reggeli volt. Pettau-ban ez alatt az egész lakosság az utcákon állott fel, miután hírt vették, hogy Ő felsége elutazása előtt meg fogja szemlélni a várost. A város lobogótengerben uszott s a király fogata csak lassan haladhatott a nagy néptömeg között előre, mely nagy örömmel fogadta uralkodóját. Az indóházban a hadügyminiszter, John főparancsnok, számos tábornok és csapatparancsnok kíséretében fogadták Ő felségét, ki közvetlenül két óra előtt ment be az indóházba, miután az egész időt az indóház előtt a tábornokok társaságában beszélgetve töltötte. Elutazása előtt Pettau polgármesteréhez fordult, s megköszönte azon lelkes fogadtatást melyet Pettau lakossága részéről tapasztalt. Miután Ő felsége elutazott, következő legfelsőbb kézirat közöltetett a csapatokkal: Az utóbbi napon tartott hadgyakorlatok alkalmával benső megelégedéssel győztem meg arról, hogy a Pettauiban összpontosított csapatok harczképesség tekintetében teljesen megfelelnek a kívánalomnak. Ezért a főhadparancsnoknak, valamennyi tábornoknak és a többi tiszteknek köszönetemet és dicséretemet fejezem ki.

— **A magy. tud. akadémia** kiadásában a történet barátai és buvárói, valamint nyelvünk fejlődésének figyelmezői számára becses két kötet jelent meg. Az egyik „A magyar történelmi emlékek“ 19-ik kötet, mely Pázmány Péter levelezéseit (1605—1625) foglalja magában. Első kötet, 461 lap, az akad. történelmi bizottságának meghagyásából szerkeszti Frankl Vilmos. Azon irányadó befolyás — jegyzi meg az előszó — melyet Pázmány Péter a XVII. század első felében, három évtizeden át, hazánk vallási, politikai és kulturai fejlődésére gyakorolt, teljesen igazolva levelezéseinek közrebocsátását. Ezek nemcsak egy kiváló szellem figyelemreméltó nyilatkozatai, hanem becses kuttők is, melyek egy nagy eseményekben gazdag kor történetére új világosságot derítenek. E kötetben sok a latin levelezés, de van elég magyar is, s ezek közt több, Pázmánynak hatalmas stíljével és ékességével írva. A gyűjteményben sok nagy szerepet játszott férfiú levelével találkozunk, többi közt Istvánffy Miklóssal, Ferdinand főherczeggel, Thurzó György nádorral, V. Pál pápával, II. Mátyással Bethlen Gáborral, Czobor Imrével, stb. A második könyv az „Archivum Rákócziánium“ s tartalmazza II. Rákóczy Ferenc leveletárát, bel- és külföldi iratokból bővítve, egybeállította Thaly Kálmán. Második kötet az 1707—1709 közti időkből foglalva egybe 656 lapon nagyérdmü leveleket, melyek — alig egy-kettő kivételével — magyar nyelven íraták. Hadviselésre, belügyekre vonatkoznak ezek s nem egy nevezetes történelmi eseményt magyaráznak meg bő-

vebben. Az előbb említett kötet ára 4 frt; ez utóbbi ára azonban nincs följegyezve.

— **A helybeli r. kath. gymnasiumból** Fonyó Gyula tanár a trencsényi; Harmath Gergely és Mészáros Alajos a nagykarolyi gymnasumba rendeltettek el. Jönnek helyettük Halmi László és Merényi Lajos Nagy-Károlyból; Ferenczi József Poldolimból. Ulár Pál helyett jó Réty Márton Léváról. A nyugalmazott főleemi isk. igazgató és hitelemző Raffay János helyét Polák Gergely gymn. volt igazgató foglalandja el.

— **A Liszt-jubileumon** előadandó darabok közt lesz Gobbi Henrik „Liszt Cantátája“ is, melyhez Abrányi Emil írta a szöveget. — Haynald érsek 200 forintot írt alá a Lisztnek átnyújtandó arany babér-koszorúra. — A jubileumi bizottság 50—60 művészt fog meghívni, köztük Wagner Richárdot, Bülowot, Nohlt, Muchanow grófnőt stb.

— **484 sz. Hirdetmény.** Hogy a n. közönség a kocsiposta küldemények, pénzes és ajánlott levelek kézbeadásához mentől gyorsabban hozzájuthasson alólról m. kir. postahivatal által folyó év szeptember 20-tól fogva, minden kocsiposta küldemények pénzes és ajánlott levelek kézbesítési könyv mellett fognak eszközöltetni. Mi is ezennel közhírré tétetik. Kolozsvárt, 1873. szeptember hó 15-kén. M. kir. postahivatal.

— **A történelmi társulat hirszerint** Baszterczebányán fogja tartani jövő évi nagygyűlését.

— **Sárkány J. Ferenc** a „Vadász és Verseny lapok“ szerkesztő társa, díszes sport albumachot rendezett közelebbi sajtó alá. Ez évkönyv érdekes olvasmányt nyújtand nemcsak a sport kedvelőknek, de általában a nagy közönségnek is. A jelesebb vadászati sat. mozzanatokát csinos színezett képek fogják előtűntetni.

A közönség köréből.*)

Ajánlva a m. keleti vasut Nagyvárad-Brassói fővonal igazgatóságának.

A székelyek panaszszai a vasut iránt minden napi dolog. Hogy miért van nekik oly nagy ellen-szenvők eziránt, azt bizon nem tudom, hanem lenni kell nekik erre bizonyos okoknak. Hanem hiszen csak hozzá szoknak idővel, ha átlátják annak hasznosságát, a mit ők eddig nem voltak képesek fel-fogni és megérteni, s a türhetlen ellenséget majd szerető barát ként fogják tekinteni. Az idő nagy mester, hanem azért az ember is közbe szólhat; tehát azért oktatni szoktatni kell az atyafiakat is de nem börtöl, mert akkor az fogják mondani: Mi eddig a lótlót féltünk, de nem attól kell, hanem a gazdájától.

Folyó hó 12-én egy 60 — 65 éves tisztos ősz székely atyánkfia jegyet vált Héjasfalvától Gyéresig és szerencsésen eljutott Koosárdig. Itt a vonal megállt. A conductor, bemegy a coupéba és kéri a jegyet — persze csak azoknak kellett odaadni, a kik Koosárdig váltottak, de — az említett székely járattan lévén az efféle vasuti dologban, odaadja a jegyet. Mikor indulni akar a vonat, a conductor megint bemegy a Coupéba, hogy az ujon beült utazók jegyeit megvizsgálja és megbélyegezze s kéri a székelytől

„Hát maga hova megy, hol a jegye, mutassa elő?“

„En kérem alásan beadtam, választott a székely.“

„Hogy adta volna, kinek adta? Maga nem is váltott jegyet, hogy mer ide beülni jegy nélkül, takarodjék ki innen“, rival rá a conductor.

De a székely mentegetődzött, hogy ő váltott jegyet, hanem ha kívánják ismét vált.

Erre a conductor galléron csipte és minden irtalom nélkül kilödította a coupéból.

„Nincs ideje most a jegyváltásnak ebadta csaló gazember, menyjen dolgára, és máskor jegy nélkül be ne merészelen ülni.“

A veszekedés hosszasan tartott; végre csengettek, és a vonat lassan indulni kezdett. Mit gondolt, mit nem a conductor, azt mondja a székelynek, hogy na csak üljön fel, aztán majd Gyéresen utánna pótolja és visszalökte a coupéba. Ezzel ott hagyta és tovább ment a többi coupékba is megbélyegezni a jegyeket; mikor ezt elvégezte, ismét vissza ment a székelyhez és mint vándló és itélő bírő kimondja reá az ítéletet: „Na 3 frt. 60 krt. kell fizetni büntetés fejébe.“

„En nem fizetek bizon, mert nekem nincs 3 frtomnál több egy krajczár is.“

De a conductor nem tágitott: Adja ide azt a 3 frtot is.

Nem volt mit tegyen a szegény járattan székely, elővette a tárczáját és az egész tartalmát átadta a conductornak. Így a székely minden pénzétől megkönyöbülve eljutott rendelkezési helyére Gyéresre, hol kiszállván a coupéból, nem tudta mihez fogjon pénznélkül. Mondom neki, hogy menjen, mondja a conductornak, hogy bár egy forintot adjon magának vissza. A bizon meg is tette; elment és kéri kezdi a conductort: Legyen olyan szives bár egy frtot adjon vissza nekem, mert még egy krom sem maradt.

*) E rovatban megjelenő czikkért csak a sajtóhá-
ósággal szemben vállal felelősséget a Szerk.

„Menjen dolgára ilyen amolyan teremtettsé csalója, mert mindjárt felpofozom, ha még egyet szól. (itt össze szidta mindenféle aljas ocsmány szókka.)“ Ezzel kivolt fizetve.

A székely mit tehetett egyebet? Nem lehetett semmit csakugyan, ez volt utolsó reménysége. Így tehát nagy busan elballagott a pályaudvarból.

Most ha kérdenők, vajjon jogosan cselekedett-e az említett conductor, vajjon milyen választ kapnánk. Vajjon nem lett volna kötelessége a nevezett utast utbaigazítani Kocsárdon, ha ő tévedésből jegyét beadta, ami több épen neki? Hiszen azt csak nem teszi fel senki, hogy egy olyan öreg embernek még csak meg is fordult volna fejében, hogy ő fizetés nélkül merészeljen felülni. Hanem észrevette azt a conductor ur mindjárt, hogy mivel van baja és egy saját belátása szerint jobbnak látta, ha visszaülte őt és majd tetszése szerint bánt vele, a mit meg is tett.

Igazán annyira megbotránkoztam ezen ember-telen eljárásán, hogy ha időm engedi, én magam jártam volna végire, vajjon fel van-e hatalmazva a conductor arra, hogy ő saját belátása szerint ítéljen el valakit, vagy nem? Ha fel van hatalmazva, (a mit alig hiszek) akkor nem szóltam; de ha nincs, akkor különösen felkérem az igazgatóságot, szíveskedjék az efféle esetekre jobban vigyázni és a conductorok eljárásait ellenőrizni; mert az igen botrányos lenne, ha oly nagy hatalommal bírnának. Csak maradjanak saját kötelességük mellett és „A csizmadia ne tovább a kaptánál.“

Faluvégi Áron
szemtanu.

Biasini szállodájába Kolozsvártt

1873-dik szeptember 15-dikétől következő az szabály fog életbe lépni; a mely olcsó árakra a t. cz. utazó közönség részvétét felkérjük:

Egy kettős szoba utcára két ágygyal együtt 1 ft 80 kr.

Egy egyes utca első emeleti szoba egy ágygyal 90 kr.

Egy egyes nagyobb emeleti udvar szoba ágygyal 70 kr.

Egy földszinti szoba és emeleti kisebb ágyasztól 60 kr.

Egy külön ágy naponta 20 kr.
1 szál milly gyertya 12 kr.

1 portió fa, melylyel háromszor lehet befűteni, 15 darab, 15 kr.

Bérszolgá egy rendbeli gunya és csizma tisztításért 10 kr.

Bérszolgá egy comissio tételért 10 kr.

1 adag fehér kávé szobába 2 kilivel 24 kr.
1 ebéd, négy féle szobába felszolgálva 80 kr.

1 ebéd 5 féle szobába felszolgálva 1 ft
1 port. széna vagy szalma egész éven keresztül 8 kr.

1 véka zab egész éven keresztül 70 kr.

Négy istálló 40 lóraáll az utazó közönség rendelkezésére és istálló pénz külön nem számítatik.

— Minden vasuti vonat érkezésénél a szálloda salon omnibusai az utazókat behozzák, és az induló vonatokra kiviszik kisebb kézi podgyással együtt 20 krért. — Az étteremben valamint a szobákba a legjobb ízű ételeket és tiszta italokat bíráló Drágos Lázár jóhírű konyhája és pinczéje, étlap

szertint határozott olcsó árban szolgáltatja ki, mindenidő tájban. — A szállodába egy kényelmes kocsi négy jó lóval áll rendelkezésre, melylyel egy városra, valamint utba minden irányban, s minden időtájban utazhatni, s a gyorsutazási irodában megrendelhetni.

Biasini szállodából a gyorskocsik Szamosujvár és Deésre naponta kétszer indulnak reggeli 7 és délutáni 3 órakor.

Kolozsvárról Beszterczére naponta reggeli 7 órakor.

Kolozsvárról Beszterczéig vagy vissza 30 font szabad podgyással mértföldenkint I. osztálylyal 40 kr. számítatik.

Azon t. cz. utasok, kik a korán reggeli vonatot akarják használni, kéretnek estve a kapus-sal tudatni, hogy kellő időben felkeltesse. Biztossággal elmondhatni, hogy ezen Kolozsvárt első, legnagyobb és legrégibb jó hírű szálloda, melynek 50 kényelmes vendégszobái kényelmesen és tisztán burorozva, gyors és jó szolgálattal, s még soha a jelenlegi viszonyoknál fogva egy szállodába sem tapasztalt olcsó árakkal a t. cz. utazó közönség megelégedését kinyerendi, mert a tulajdonosnak jel-szava: „nagyszóval a forgalom kevés haszonnal.“

Végül a t. cz. utazó közönségnek eddigi pártfogásáért hálás köszönetünk kifejezése mellett jól berendezett gyorsutazásunkat, s meglepő olcsó szállodánkat továbbra is tisztelettel ajánljuk, s kérjük árszállításunkat rokonaik és ismerőseik között is terjeszteni.

Kelt Kolozsvártt, szept. 9-kén. 1873.

Biasini szálloda tulajdonosa.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről.

Sept. 15-ről. 1873 % metaliques 69.30. nemzeti kölcsön 73.—. 1860-diki államkölcsön 101.25 Bankrészvények 9.62 Hitelrészvények 230.50 London 112.30. Ezüst 106.75. Cs. kir. arany 5.43.—. 20 frankos arany 8.98.—. Földtehermentesítési kötvények: Magyar 76. 75. Temesi 74.—. Erdélyi 76.—. Horv. Szlavin. 76.—.

Nyiltér.

[60—60]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

ugyszinte hugycsőszűküléseket, magömléseket gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

Dr. Handler Mór

orvos- és sebésztudor, szülés és szemész.

Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Felelős szerkesztő Sándor János.

925

3—3

Hirdetmény.

A nagybányai magy. kir. jószágigazgatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak mult év augusztus hó 18-án 44821 szám alatt kelt intézménye folytán Belső-Szolnok megyében fekvő következő kincstári birtokok zárt írásbeli ajánlatok mellett tartandó árverezés útján felsőbb helyi jóváhagyás fenntartása mellett a legtöbbet ígérőknek örök áron elfognak adatni.

Sorszám	Helység	Hitel telek j. könyv	Illatkecs közgaz- gaási hatóság	épületek	Eladandó birtok						Becsü	Észrevételek	
					a föld részletezése.								
					1 hold : 1600 □ öl								
					falazd azatimával fedve		gazdasági épület		malom				
					szántó	rét	erdő				ár		
					hold	□ öl	hold	□ öl	hold	□ öl	frt	kr	
1	Ungurfalva	97	Belső- Szolnok	1							410		a földet és 1-ől 1881 ápril. koresmaláz évi 125 frt 30-ig hasznosberbe van kiadva. 11 kért
"	"	"	"	"	10	81536	372	119	800	7145			
2	Hollómező	43	"	"	1038			120	1200	5141	50		
3	Boerfalva	83	"	"				202	1310	9928			

és pedig következő feltételek alatt:

1-ör A zárt és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok f. év november hó 4-én délelőtti 10 óráig lesznek a nagybányai magy. kir. jószág igazgatóság-nál beadhatók, — későbbben érkezettek semmi szín és ürügy alatt el nem fogadtatnak.

2-ör Ezen ajánlatokhoz a fen kijelölt becsértéknek 10% akár készpénzben, akár árfolyam szerint számított állam kötvényekben csatolandó, abban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiirandó, és nyíltan kijelentendő: hogy ajánlattevő az árverezési feltételeket jól ismeri, és magát azoknak aláveti.

3-ör Az eladás csak a jelenlegi tetteleg birtok állására terjesztetik ki, ellenben a kincstárnak mint földes urnak azon földes uri jogai, melyeknek jelenleg tényleges birtoklásában van mint a koresmárlás, vadászat és révjogok, valamint mindazon virtualitásai, melyek a bekövetkezendő birtok rendezés folytán a közhelyek felosztásából, úgy szintén a királyi kisebb haszonvételi jogok szabályozásából, vagy bekövetkező megváltásából a kincstárra háramlani fognak — fentartva maradnak; ennélfogva a koresma jog a jelen árverezés tárgyát nem képezik.

4-er A vételárak a nagybányai kincstári gazdasági hivatal pénztárába lesznek befizetendők, és pedig a vevő tartozik bánatpénzét 14 nap alatt, ha a tárgy vételára 200 forintot meg nem haladja az egész összegig, ha a vételár 1000 forintnál többet nem tesz ennek feléig — 1000 forinton felül pedig egy negyedéig kiegészíteni, eilenkező esetben a letett bánatpénz a kincstár javára bevonatik.

A fizetési részlet második fele, illetőleg negyede az árverés után számítandó két hónap, harmadik negyede három hónap, negyedik negyede négy hónap múlva teendők le. — Tíz ezer forinton túl terjedő összegre nézve a fizetési határidő egész egy évi tartamra tűzetik ki.

5-ör A nyilvánkönyvileg kitüntetett tulajdon és birtokjog álláson kívül a részletek ismertető jelennek, minőségeinek, és előadott tértértekeinek állásáért és jogi természetéért szavatosság nem vállaltatik.

6-ör Az eladás tárgyát képező egyes erdő, vagy legelő részek irányában tényleg fenálló szolgálomak, a meynyiben nyilvánkönyvileg kitüntetve nem lennének is — a vett birtokot továbbra is azon mérvben terhelendik, a minőben azokat a kir. kincstár birta.

7-er A vevő részére a vételár első részletének befizetése után nyilvánkönyvi előjegyzésre alkalmas okirat fog a nagybányai gazdasági hivatal által kiszolgáltatni, melynek alapján a tulajdon feltétlen átíratását — csak is a feltételek teljesítése után eszközölhetendi, — a midőn a jelenlegi bérlők a fen kimutatott haszonbérlet tartamaig a bérösszeget vevőnek lesznek kötelesek fizetni.

8-ör Vevő köteles az adás-vevési szerződésnek telekkönyvi bekeblőzése alkal-mával a bérlők jogait illetőleg a haszonbérleti szerződést a megvett ingatlanokra telekkönyvileg bekeblőztetni.

9-er Vevő a birtok változási, úgy minden nemü erre vonatkozó bélyeg illeteket sajátjából köteles fedezni.

Kelt Nagybányán augusztus hó 29-én 1873.

A magyar királyi jószág-igazgatóságtól

911

6—8

Jelentés.

Az eddig legjobbnak és legsikeresebbnek ismert Cholera ellen való szer

Dr. Miller véd-balzsama.

Ez a balzsam, melyet Bécsben törvényesen vegytanilag megvizsgáltak, már három cholera-járvány alatt bizonyult be jónak s nem volna szabad e jeles védszer-nek, rohamok esetében legelső szerül, különösen vidéken, egyetlen háztartásban is hiányoznia.

Egy nagy üveg ára használati utasítás-sal 1 ft. 50 kr. kis üvegé 80 kr.

Mindig valódi minőségben kapható: Kolozsvártt Binder K. gyógyszerésznél; Aradon Tones és társa, valamint Princz W. S.-nél; Szászvároson Reckert K. Barrothon Lebitzky M. gyógyszer.-nél; Beszterczén Kelp Fr.-nél; Gy.-Fehérvártt Boos C. és Fröhlich gyógyszer. Csikszere-dán Leicht F.; Deesen Krémer S.; Fogarasan Steinberg J. gyógy. Gy.-Ditróban Szathmáry J. gyógy. Gy.-Sz.-Miklóson Fröhlich A. gyógyszer. Szebenben Sill M. Kézdi-Vásárhelyt Lukács F.; Kovásznán Mehlk és Imre, Brassóban Stenner F., Jekelius és Kugler E. gyógyszerészek-nél; továbbá Duchain J. Galz J. és Mantsu T. kereskedőknél; M.-Vásárhelyt Bucher M. Megydesen Heinz A. gyógyszer. N.-Enyeden Horváth F. Szamosujvártt Csauz Jánosnál, Temesvártt Gassner k. lottógyűjtőnél, Segesvártt Teutsch J. B.-nél, S.-Sz.-Györgyön Schottig és társánál, Sz.-Régenben Dietrich S.-nél.

Miller J. gyógyszerész, raktára Heilichlechnams-gasse 105 sz. Brassóban.

905

10—*

Birtok eladás.

Ns. Alsófehérmegye kis-enyedi járásában fekvő Hosszuteleke (Dorstadt) községében egy 600 holdból álló birtok hozzártartozó épületekkel együtt több évek-re hasznosított vagy esetleg örök áron eladó. — Értekezhetni Nagy-Enyedre F. M. betű alatt címzett levelek által.

A birt és kúldóli Bibliatársulat

Reichard és társa

Könyvkereskedésében, Kolozsvártt 213 szám, Bécsben Erzsébetutca Nr. 6, Prágában Breitegasse 46, Triestben Via ponte rosso 3, Lemberghen Wall-gasse 288, továbbá Raktára van a Bibliatársulatnak Pesten Millard Edv. Heninél Deákplacz 3.

A biblia, vagy az ó és új testamentum szentírása nemet, magyar, cseh, lengyel, olasz, román, tót, zsidó, görög, angol, francia, horvát, török, kínai, és más nyelveken a lajstrom szerint, mely nyelvek adatik.

Epen most jelent meg: a Luther-féle új testamentum átvizsgált kiadása ára 18 kr.

Megrendelések 5 ft. o. é. díj nélkül és bér-mentve teljesíthetnek.

Valódi brazilai Rum egy pint üveggel 1 fr. o. é.

Kizárólag csak

Dietrich és Gottschlig

thea kereskedők és

oszt. császár s magy. kir. udvari szállítóknál kapható

PESTEN.

Főraktár, váciutca 14-ik szám.

918

3—9

Fiókraktár, kigyóter Gróf Teleky palota.

Ezen rum finom minőségű és izlésű, leginkább theához, továbbá pedig mostani cholera időben ivó vízzel keverve, használatos.

E HÓ FOLYTÁN OKVETLENÜL MEG FOG JELENNI

AZ

„UJ VILÁG”

czimű nagy naptár

az 1874-ik évre.

SZERKESZTETTÉK:

Léczfalvi B. LÁSZLÓ és HORI BÉLA.

Tartalom: I. Szépirodalmi rész. Dal az ingről. Hood Tamástól, fordította: Hegedüs Sándor; Liba-fantasiák, humoreszk; Temetés után: Léczfalvi B. László; Szerencse le: T. Nagy Imre; Munkás meséje: Simó Géza; Magántanítás: Hori Farkas; Bőjt a törököknél; Szerencse szeszélyei közli: T. K. A szeretet hatalma: V. . . Rajka Teréz; Nőemancipációról: Hori Béla; „pillangó dalok”ból: Dalmadi Győző; Hadak útja: (hun monda) Hegedüs István; Egy éj a zárdában, francziából: H. B.; Péter Itcze: Kerekes Sámuel; Tettvágytól néha: Hori Béla; Mészáros Lázár életéből: V. —; Egy hős ifjuról: Benedek Aladár; Tilos csók száz szem előtt: Hori Farkas; Hamis, hazug: Szabó Sándor; A címek, szemelvény Wéber „Democritos”-ából; Egy érdekes házasság; Egek leánya, tünde képzetek: Sári Lajos; Természet krónikájából: Léczfalvi B. László; Szépitő szerék: V. E.; Két érzelem: B. Kemény Eadre; Egy román költői alak: Moldován Gergely; Koldus jogtudor; Kristály vizü. . . Moldován Gergelytől; Ismeretlen pályatárs: Berényi Gusztáv; Rousseau, nőemancipációról: Salamon Antal; Család és állam: Hegedüs Sándor; Lekülsmeret; Jőj szívemre: Murányi Sándor.

II. Mezőgazdáknak, bortenyésztőknek. Nélkülözhetlen tudni valók a vető magról. Öt névtelen közlemény egy elősmert jeles gazdasztól. Gabna üszög; Rozsda; Szükséges tudni valók a szecskáról; Mikor és hogyan kapáljunk? Ujabb észleletek a juhtenyésztés köréből; Irányelvek a marhatenyésztés tárgyában; Jó tanácsok a jégkárosultak számára: Erdélyi Károly; A trágyáról.

III. A méhészeknek: A közönséges méhészet alapelve: Szentgyörgyi József.

IV. Szőlő termelőknek. A szőlő szaporításról: P. . .; A szőlő betegségeiről: K. . . y.

V. A gyümölcsfa tenyésztőknek. Jelinek-féle gyümölcsfa tenyésztésről; Jelinek metszési rendszere: Mártonffy M.

VI. Vegyes. Észrevételek a szüretéről; Miért kell kapálni? V. S.; A nagy szilva leírása és annak értékesítése: Schnabel Gyula; Nézetek a trágyáról.

VII. Mindenkinék: Az eczetről és annak hamisításáról: Léczfalvi B. László; Vizhatlan mész mindkét neme: Dr. Wöhler; Mastic cement: Dr. Ramelsberg; A tintákról; többféle fekete tinta készítés módja, Sympathetikus jegyző, Baconnos-féle réz és ezüst jegyző, elenyészhetetlen vörös tinták: Dr. Holley és más tudósok után; A pezsgő bor készítése: Dr. Schödlér szerint; Ürmös bor készítése: (K. . . y). Liszt hamisítása és próbájáról: Dr. J. A. Stockhard után; Bor hamisítása és próbája; Tej, tejföl hamisítása és próbája; Cognac készítése és hamisítása; A fa tartósságára van-e befolyással a vágás ideje? A tyukokról.

VIII. Vegyes. 1) A háztartás. 2) Gazdaság, kertészet, baromtenyésztés. 3) Tüzművészet kedvelőinek. E rovat összesen **kilenczvennégy kitűnő, és a gyakorlati életbe vágó czikkecskét tartalmaz.**

Miután az ily dus tartalommal szerkesztett „UJ VILAG” naptár csak 2000 példányban nyomatik, a kik még akarják azt szerezni, méltóztassanak alólírtnál mielőbb megrendelni.

Megrendelési ár csak 80 kr.

KERESZTESI PÁL,

„Uj Világ” naptár kiadója.